

SLOVENSKI

vestnik

GLASILO SLOVENSKE KOROŠKE

LETNIK V

DUNAJ, V SREDO, 26. VII. 1950

ŠTEV. 54 (327)

Zasedanje koroškega deželnega zbora

OeVP in VdU hočeta fevdalno dobo

V torek, dne 18. julija t. l. se je sestel koroški deželni zbor k 6. seji, kjer naj bi obravnavali in sklepali o petnajstih predlogih, ki so bili na dnevnem redu, in imeli na to še zapuno sejo.

Koroška še do danes nima novega lovskega zakona. Sicer je že leta 1946 OeVP predložila deželnemu zboru skrajno reakcionaren osnutek lovskega zakona, ki pa v deželnem zboru ni prodril. Leta 1947 so vložili socialisti svoj samostojni zakonski osnutek, ki je vseboval dosti napredne določbe in reforme, kakor ločitev lovskih pravic od zemljiške posesti ter odpravo zasebnih lovskih področij in določbe o najemninah ter upravi lovišč. Ta lovski zakon je bil v deželnem zboru izglasovan, toda ga je zvezna vlada odklonila.

Pri zadnji seji pa je novi osnutek, ki je nekaka druga izdaja OeVP-jevskega načrta iz leta 1946, utemeljeval deželni poslanec Gruber. Novi zakonski osnutek je urejen po željah veleposestnikov, kjer bi bili privilegiji zemljiških mogotcev zasidrani kot v pretekli fevdalni dobi.

Osnutek lovskega zakona predvideva, čim več imaš, tem večje pravice ti pripadajo: „Izvor lovskega prava je zemljiška posest“ stoji v § 1, kjer je govora o pojmu lovskih pravic. Po tem osnutku lovskega zakona naj bi bilo merilo za vrednost človeške osebnosti velikost zemljiške posesti. Čim predvideva osnutek zemljiškim veleposestnikom nadaljnjo pravico do zasebnih lovišč, naj bi bili v skupnih lovskih enotah, lovskih zadrugah, kot zastopniki „prava in države“ vsakokratni župani kot predsedniki, vendar po izvajanju Gruberja samo taki, ki so tudi zemljiški posestniki. To pomeni toliko, da bi nikdar ne mogel kakšen delavec ali nameščenelec, ki ni zemljiški posestnik, poslati zastopnik občine v lovskem odboru.

Absolutno nedemokratičen predlog pa je o načinu glasovanja in vrednotenja glasov po velikosti zemljiške posesti. V tej določbi v paragrafu 18 je pokazala OeVP višek svojega nazadnjaštva. Ta določba se glasi: „Glasovi se bodo računali po velikosti zemljišča posameznih članov lovske zadruge, ki ležijo v področju lovskega okoliša. Na jemišču od 2 do 5 ha odpadeta dva glasova in na vsakih nadaljnjih 5 ha nadaljnja 2 glasova.“

Ta način računanja glasov ima odlično prednost za velikaše, za zemljiške kapitaliste. To se pravi: 6000 veleposestnikov bi doseglo 125.000 glasov in 24.000 kmetov bi se moralo zadovoljiti z 80.000 glasovi, kar pomeni, da bi jih veleposestniki vedno preglasovali.

S tem paragrafom se je OeVP izkazala kot okostenela pobornica za oblast močnih in nadvlado nad socialno šibkejšimi. V tem smislu je govoril namestnik deželnega glavarja Ferlitsch, kar pomeni, da ni važno kaj kmet dela in zna, ali je delaven ali ne, ampak pokaže naj, kaj ima. Če ima malo, pomeni malo in

nima nič za govoriti, če ima pa veliko, govori lahko za dvajset drugih, ukazuje in vlada. Taka ideologija vlada v OeVP in VdU, ki jih skominja po srednjeveških razmerah, ko je bil veleposestnik neomejen gospodar zemlje, ljudi in živali ter bi radi ta sistem tudi danes uveljavili.

Klaverno vlogo so s početka razprave osnutka lovskega zakona igrali tudi socialisti, ki so se ogrevali za

bolj reakcionaren zakon, kot so ga sami predložili leta 1947.

Šele § 18 je bil tudi za socialiste predebela reakcionarna zadeva in so glasovali proti. Proti osnutku zakona je glasoval tudi od vsega početka poslanec KPA.

Zaradi tega je bila razprava o lovskem zakonu odložena ter seja deželnega zbora na nedoločen čas preložena.

Vabimo

NA PEVSKI KONCERT, KI BO V NEDELJO,
DNE 30. JULIJA 1950 OB 3. URI POPOLDNE

PRI LEDERHASU V ŠT. ILJU NA DRAVI

POD GESLOM:

„SLOVENSKA PESEM MED
DRAVO IN VRBSKIM JEZEROM“

KONCERT BODO IZVAJALI: Mešani pevski zbori iz Št. Ilja - Loge vasi, Škofič, Hodiš in Bilčovsa ter moški pevski zbor iz Kotmare vasi. Nadalje bodo sodelovali: Centralni pevski zbor Slovenske prosvetne zveze ter tamburaška zbor iz Hodiš in Škofič.

VSE PRIJATELJE SLOVENSKE PESMI PRISRČNO VABI
SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

Kralj Leopold se je kljub protestnemu gibanju povrnil na belgijski prestol

Zadnji četrtek sta belgijski parlament in senat zaključila večletno razpravljanje o povratku kralja Leopolda na belgijski prestol, ko sta s 198 glasovi krščanskih socialistov razveljavila zakon, ki je kralju doslej zabranjeval povratek. S tem je bila odstranjena zadnja formalna zapreka za povratek in kralju Leopoldu je bila dana možnost, da se takoj lahko povrne v Belgijo. Socialisti, liberalni in komunistični poslanci, ki so že prej izjavili, da se bodo tega glasovanja vzdružali, so prej zapustili dvorano in tako protestirali proti povratku kralja Leopolda.

Med zasedanjem parlamenta je predsednik socialistične stranke, Maks Buset, izjavil, da socialisti kralja Leopolda ne bodo več priznavali za kralja Belgijcev ter da odklanjajo vsako sodelovanje z njim

zdaj in v bodočnosti in bodo tako dolgo ostali v opoziciji, dokler kralj ne bo odstopil. Belgijcem bi bilo mogoče, je dejal, da bi se sporazumeli pod kraljem, ki bi spoštoval svoje ustavne dolžnosti in bi svojemu narodu vladal na demokratičen način, kralj Leopold pa je prenehal biti simbol enotnosti belgijskega naroda.

Po razveljavljenju zakona, ki je kralju zabranjeval povratek, so v petek odptovali ministrski predsednik Duvieusart, predsednik zbornice van Cauvelaert in predsednik senata Struye z letalom v Pregny, kjer je živel kralj Leopold s svojo družino, da mu sporočijo, da je pot na prevo s soboto, se je kralj Leopold v spremstvu sina in prestolonaslednika Baudouin-a, princa Alberta, mi (Nadaljevanje na 2. strani)

Britanski visoki komisar zapušča Avstrijo

Povodom svojega odhoda iz Avstrije je dne 18. t. m. britanski visoki komisar za Avstrijo, generalmajor Winterton, napravil v poslopiju deželne vlade pri deželnem glavarju in navzočih članih vlade poslovilni obisk. Pred deželno vlado, kjer sta bila postavljena tudi dva časna oddelka orožništva in policije, ga je sprejel varnostni direktor Stossier. V spremstvu Wintertona so se nahajali šef civilne uprave za Koroško in štajersko polkovnik Graham, major Roberto, Mr. Saunders in captain Owen. V prostorih dežel-

ne vlade je visokega komisarja nagovoril deželni glavar Wedenig, narkar mu je generalmajor Winterton laskavo odgovoril. Zvečer pa je visoki komisar priredil v hotelu Moser poslovilni sprejem, na katerega so bili povabljeni člani deželne vlade in predstavniki javnega življenja. Čeprav je bilo ob tej priložnosti tudi govora o obmejnem ozemlju in posebno o težkih nalogah, ki jih je baje takoj po koncu vojne imela v tem delu policija, od koroških Slovencev ni bil nihče vabljen.

Poslušajte radio Ljubljana

ki oddaja za Koroško:

30. julija ob 20. uri: Reportaža s počitniške kolonije koroških otrok pri Sužaku.

Ali bo ostala angleška zasedba Egipta?

Prihod novih britanskih čet v pokrajino Sueškega prekopa je v krogih egiptske vlade izzval val ogorčenja. Angleške oborožene sile v Egiptu štejejo že nad 90.000 mož, čeprav jih je v pogodbi predvidenih samo 10.000. — Po mnenju merodajnih krogov stremi Anglija za tem, da bi zasedbo Egipta čim dalje zavlačevala.

Po razburkanih dneh vladne krize vlada zdaj neverjeten mir v Franciji

Po politično razburkanih dneh francoske vladne krize, ki je nastala koncem junija po odstopu Bidaultove vlade, vlada zdaj v Franciji že dva tedna popoln in skoraj neverjeten mir. Medtem ko so prej dnevno prihajale vznemirljive vesti iz Francije, zdaj skoraj ničesar ne poročajo iz Pariza. Ta mir pa je nastal predvsem vsled tega, ker je nova vlada izdelala svoj program, opozicija pa še čaka, kako bo ta izgledal v dejanjih. Seje ministrskega sveta Plevenove vlade kažejo, da hoče nova vlada, predno bo spet sodelovala v mednarodni politiki, rešiti notranje-politična vprašanja, predvsem vprašanje plač državnih nameščencev in uradnikov ter penzij udeležencev zadnje vojne, zaradi katerega je morala pred enim mesecem odstopiti Bidaultova vlada.

Konferenca držav atlantskega pakta

Včeraj so se v Lancaster House v Londonu sestali namestniki zunanjih ministrov 12 držav-članic atlantskega pakta na tajni konferenci, kjer so v prvi vrsti razpravljali o položaju na Koreji in o Trumanovi poslanici kongresu. Nadalje so obravnavali tudi vprašanje medsebojnih odnosov med državami-članicami ter koordinacijo obrambnih načrtov v okviru atlantskega pakta in ukrepe, ki so potrebni za skupno uresničitev teh načrtov.

Konservativci zahtevajo odstop Bevina

Vodilni politiki angleške konservativne stranke so zadnji teden večkrat razmotrivali notranje- in zunanje-politična vprašanja. Predmet teh razmotrivanj je bila predvsem pospešena oborožitev Anglije, nadalje zahteva po zamenjavi Bevina kot zunanjega ministra z drugo osebo in imenovanje Churchilla za ministrskega predsednika.

Nemčiji naj bi bila dana možnost do samoobrambe

Ameriški visoki komisar za Nemčijo Mc Cloy je izjavil napram sodelavcu National Broadcasting Company v ZDA, da bi po njegovem mnenju bilo skrajno težko, Nemcem odreči pravico in sredstva, da bi svojo deželo v primeru napada kot na Koreji sami branili. S tem, je dejal, pa noče zagovarjati zopetno oborožitev Nemčije ali postavitve organizacije, podobne ljudski policiji v Vzhodni Nemčiji. Hkrati pa je Mc Cloy izjavil, da se ukvarjajo z vprašanjem primernosti zapadnonemške zvezne policije.

Mednarodna razstava v Beljaku

Zadnje soboto so odprli v Beljaku razstavo. Mesto ob obrežjih Drave, ob trikotju treh držav — Avstrije, Jugoslavije in Italije — kaže že na zunaj vidno znamenje razstave. Veliki transparenti v nacionalnih barvah Jugoslavije, Avstrije in Italije opozarjajo na vseh pomembnejših točkah beljaških cest, predvsem pa pred obrtno in glavno šolo, v katerih poslopih je razstava, na njeno mednarodno pomembnost, ki jo letos podčrtava še prav posebno sodelovanje Jugoslavije in Italije.

Za odprtje so se zbrali številni predstavniki gospodarskega in javnega življenja iz Koroške, pa tudi gostje iz Italije, med njimi župani iz Trbiža, Vidma in Gorice, ki jih je pozdravil komorni svetnik E. Kreiger. Razstavo je odprl predsednik trgovske zbornice dipl. inž. Rappatz, ki je v svojem govoru naglasil predvsem gospodarski in prometni pomen Beljaka na shajališču treh držav kot vrat proti jugu. Beljaški župan narodni svetnik Petschnik pa je v svojem govoru dejal, da velja poseben pozdrav gostom iz Friaulja, Trsta in Gorice in da je posebno razveseljivo, da vihra letos prvič po vojni na beljaški razstavi poleg italijanske tudi jugoslov. zastava in je s tem odprto tudi drugo okno na jug. Razstava kaže, da gospodarske vezi s sosednimi državami tudi narode med seboj zblizujejo in da je gospodarstvo vzvišeno nad vsako strankarsko politiko. Po teh govorih je spregovoril še župan Gorice dr. Bernardi, nakar so si častni gostje ogledali razstavo.

Razstava sama nudi lepo sliko o gospodarski žilavosti Beljaka in severne Koroške sploh, saj so zastopana skoraj vsa večja gospodarska in trgovska podjetja iz Beljaka in okolice, izmed katerih vzbujajo posebno pozornost razstavljeni blago mizarne g. Mikla iz Mlinar, kar nas posebno veseli, ko imamo tudi v vrstah koroških Slovencev tako sposobne strokovnjake. Prav dejstvo, da so poleg beljaških gospodarskih

ustanov zastopane številne firme iz Celovca, Gradca in Dunaja, najbolj podčrtava veliki pomen razstave, ki z udeležbo LR Slovenije, STO-ja in goriške ter videmske pokrajine sega preko deželnih in državnih meja.

Medtem ko avstrijska podjetja kažejo proizvode iz vseh področij in je videti vse od šivanke do največjih

poljedelskih in industrijskih strojev in je posebno bogata tekstilnih in obutvenih proizvodov ter opravne industrije, Italijani iz goriške in videmske pokrajine razstavljajo predvsem svoja kvalitetna vina in likerje, katran in asfaltske proizvode, sladoleadne in espresso-stroje in razne igrače.

Beljaška razstava naj pomeni korak bliže k miru in razumevanju med narodi

Za odprtje jugoslovanskega razstavnega oddelka, ki ga vsled tehničnih zaprek niso mogli odpreti že predpoldan, so se popoldne ob petih ponovno zbrali veljaki beljaškega gospodarskega in javnega življenja. Poleg g. župana narodnega svetnika Petschnika in njegove žene ge. dež. posl. Avrelije Petschnik so bili med drugimi še zastopani predsednik beljaške okrajne sekcije za trgovino g. E. Kreiger, deželni poslanec g. Truppe, mestna svetnika gg. Trink in Herrenstein, višji medicinski svetnik dr. Wallnöfer, gradbenik g. Himmelstoss, višji inšpektor Schönlaub in sekretar okrajne sekcije rokodelcev g. Schwalb.

Ob tej priložnosti je ponovno spregovoril g. župan narodni svetnik Petschnik in poudaril veselje, da je na razstavi zastopana tudi LR Slovenija. Ko je pozdravil najprej jugoslovansko ljudstvo, je naglasil, da noče govoriti o politiki, temveč o beljaški razstavi, ki naj pomeni korak bliže k miru in zblizanju med sosednima narodoma, ki oba želita le mir in prijateljstvo. Med avstrijskim in jugoslovanskim ljudstvom da obstajajo stari prijateljski odnosi in da v avstrijskem ljudstvu ni nobene mržnje do drugih narodov, temveč spoštuje vsak jezik in vsako prepričanje. „Pozdravljamo jugoslovansko ljudstvo in želimo, da bi bil predor kmalu spel odprt in s tem pot na Jadran, hočemo mir, sodelovanje in razumevanje med narodi“ je končal beljaški župan svoj govor.

V svojem odgovoru je član jugoslovanske trgovske misije na Dunaju g. Dragec Druškovič poudaril, da Jugoslovani sodelujejo na razstavi prav v smislu, kakor ga je pokazal g. župan, tudi oni želijo le čim tesnejše gospodarske in kulturne stike, ki so hkrati najboljšo sredstvo za zblizanje in razumevanje med narodi. Za g. Druškovičem sta govorila še predsednik okrajne trgovske sekcije g. Kreiger in sekretar okrajne rokodelske sekcije g. Schwalb, ki je povedal, da so bili beljaški rokodelci prvi, ki so po prvi svetovni vojni navezali stike z rokodelci na Jesenicah, v Ljubljani in Mariboru, isto hočejo storiti tudi sedaj in delati na zblizanju med sosednima narodoma.

Na to so si visoki gostje ogledali razstavo LR Slovenije, ki je zelo skrbno in okusno pripravljena in jo je priredil arhitekt-inženjer Dore Miševc, graditelj Litostroja.

Zastopanih je šest podjetij in sicer podjetje

„Dom“, ki razstavlja domačo in

umetno obrt, izdelke tako imenovane suhe robe, črpke iz Žirov, preproge, tapete iz ličkanja, klekljane čipke, kulalnice, pipe, doze za cigarete, sportne puloverje in rokavice, moške in ženske rokavice in podobnega več;

„Slovenija les“ prikazuje razne vrste lesa, jesenovega, bukovega, hrastovega furnirja, kostanjev in hrastov ekstrakt, vezane plošče in druge proizvode lesne industrije;

„Slovenija eksport“ razstavlja lovski in steklarski pesek, brusne kamne, mizarske merilnike, razne marmorje, galanterijsko usnje različnih barv, svinjsko usnje gladko in stisnjeno, krom, prešani češpljenec, usnje „safian“, aluminijev golun, pompejansko rdečilo, glavberjevo sol, planinčarje iz Krope, medene bloke, žimnata dna za sita, baril, radensko in rogaško mineralno vodo, perje in jajca itd.;

„Gosad“ aromatična olja iz smrekovih iglic, gobe in drugo;

„Slovenija vino“ ima razne vrste slovenskih vin, renki rizling, muškatski silvanec, merlot, teranec, nadalje slivovko, likerje, šampanjec, medtem ko

„Slovenija sadje“ razstavlja okusno sveže in konzervirano sadje in razno zelenjavo.

Otvoritev beljaške razstave in razstava sama nazorno kažejo močno gospodarsko povezanost tega ozemlja na shajališču treh držav in treh narodov, pa tudi potrebo ne samo po gospodarskem temveč tudi kulturnem in vsesplošnem zblizanju, razumevanju in sodelovanju narodov-sosedov. Če bo beljaška razstava prispevala tudi k temu, bo v resnici postala mejnik na poti miru in prijateljskega razumevanja med narodi.

Prva skupina otrok v počitniški koloniji v Jugoslaviji

V nedeljo, 16. julija t. l., je potovala prva skupina otrok v počitniško kolonijo v Jugoslavijo in sicer 103 otrok slovenske in 47 otrok avstrijske narodnosti, skupno 150 otrok in to na povabilo Rdečega križa Slovenije. Otroke je spremljalo deset tovarišic, ki bodo za časa njihovega bivanja na morju, skupno z jugoslovanskimi tovariši čuvali nad njimi.

Da so otroci mogli pravočasno odpotovati so nam tako pri izstavitvi potnega dovoljenja na varnostni direkciji kakor tudi organi obmejne policije šli na roko. Značilno pa je, da so se gotovi krogi nad to socialno akcijo spodbudili in odvrčali s plašenjem in drugimi ustrahovalnimi metodami otroke in njih starše od potovanja v Jugoslavijo. Posebno so to pokazali v št. Jakobu v Rožu, kjer jim je uspelo od potovanja odvrniti petnajst že prijavljenih otrok.

Pravkar smo prejeli brzojavko, da je prva skupina srečno dospela na svoje počitniško bivališče v Sušak. Naslov je: Počitniška kolonija Sušak — Pečine, Sedemletka, Jugoslavija. Vse starše opozarjamo, da dne 30. t. m. zvečer ob 8 uri poslušajo reportažo iz kolonije koroških otrok v Sušaku, ki jo bo prinesel Radio Ljubljana.

Franciji grozi inflacija

Francoski tisk obravnava sklep francoske banke o izdaji bankovcev po 5000 in 10.000 frankov. Demokratski listi vidijo v tem ukrepu vedno večjo nevarnost inflacije. Po poročilih banke se je obtok denarja v zadnjem tednu zvišal za nadaljnji dve milijardi in znaša trenutno 1409,5 milijarde frankov.

Kralj Leopold se je povrnil v Belgijo

(Nadaljevanje s 1. strani)
nistrskega predsednika ter svojega osebnega tajnika povrnil v Belgijo.

Za povratek kralja je notranje ministrstvo ukrenilo vse potrebne varnostne ukrepe. Tisoči policistov in vojakov so že ure pred pristankom kralja na letališču Evere zasedli vse ceste in trge, po katerih naj se kralj pelje v svojo palačo. Na razpolago so bili tudi številni vozovi z radijsko napravo, ceste v predmestjih Bruslja pa je zasedla policija na konjih.

Štiri ure po povratku v Belgijo je kralj Leopold preko radia spregovoril Belgijcem in dejal, da proži roko vsem, ki imajo enako njemu samo dobrobit dežele pred očmi. Popoldne je v kraljevski palači zasedal kronski svet, ki pa so se ga udeležili samo člani iz vrst krščanskih socialistov.

Socialisti so pod vodstvom bivšega ministrskega predsednika Henrija Spaaka iz protesta proti povrat-

ku kralja Leopolda priredili demonstracijo po cestah glavnega mesta Belgije. Demonstracije so se udeležili tudi zastopniki drugih napram kralju sovražno razpoloženih strank, med njimi liberalci. Ob tej priložnosti so prepevali mednarodno delavsko himno in na večjih križiščih povzročili motnje prometa. Tudi splošna sindikalna zveza je izjavila, da bo nadaljevala borbo proti povratku kralja Leopolda, ker se noče sprijazniti z „gotovim dejstvom“.

Mestni svet v Lüttich-u — središču odpora proti povratku kralja Leopolda — je odredil, da morajo kot znak žalovanja biti na zastavah na mestni hiši pritrjeni črni trakovi. Zadnje noč pred povratkom kralja je bila razstreljena železniška proga pri Avaingu v pokrajini Mainaut, kar je prvi resnejši primer, odkar je belgijski parlament razveljavil zakon, ki je kralju zabranjeval povratek na prestol.

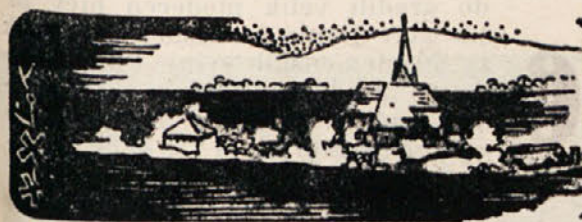
Avstrijska mirovna pogodba na mrtvi točki

Zadnje štiri seje namestnikov zunanjih ministrov o avstrijski državni pogodbi so pokazale, da vprašanja ni mogoče spraviti z mrtve točke. Po 253. seji še ni nobenega upanja, da bi bila ta pogodba v bližnji bodočnosti sklenjena. Za Avstrijo, ki so jo njeni nedemokratski klerofašistični režimi privedli tako daleč, da je izgubila samostojnost in zelo aktivno sodelovala v nemški fašistični napadalnosti, ki nadalje iz svojega skoraj ničesar ni podvzela, da bi se spet osamosvojila, je bil cilj mirovne pogodbe popolna ločitev od Nemčije, denacifikacija in uničenje virov napadalnosti ter končno demokratska obnova državnega, političnega in gospodarskega življenja. Avstrija naj bi postala država, ki bo lahko živela v miru s svojimi sosedi, sodelovala z njimi in uživala zaupanje, ki temelji na jamstvu, da nikakor ne bo več postala orodje imperialističnih teženj Nemčije ali kake druge države. Toda Avstrija še nima zjamčenega demokratskega razvoja in tudi samostojnosti še nima, je še vedno pod okupacijo tujih čet, avstrijsko politično življenje pa se razvija v pogojih neposrednega vmešavanja okupacijskih sil.

Štiri države, ki pripravljajo mirovno pogodbo z Avstrijo, se niso lotile tega vprašanja s stališča splošnih koristi, da se utrdita mir in mednarodno sodelovanje, ampak s stališča svojih posebnih koristi in računov. Avstrija je postala sredstvo za mešetarjenje in izsiljevanje med velesilami, dragoceno orožje v hladni vojni med dvema veliki-

ma blokoma. Pogajanja o Avstriji so postala primer mešetarjenja med velesilami na račun življenjskih koristi malih narodov. Sklenjene so bile kupčije na tuj račun in te kupčije so pogosto izražali v trgovskem jeziku, v milijonih dolarjev, kakor n. pr. pariška kupčija o Slovenski Koroški. Ob vsakem novem sporazumu pa so bili vedno iznešeni novi problemi in novi pogoji, samo da bi se pogajanja nadaljevala brez konca in kraja in bi bila omogočena nova kupčija in novo izsiljevanje. Tako je bilo tudi povezovanje vprašanja Trsta z vprašanjem mirovne pogodbe z Avstrijo spletka z namenom, da se otežkoči sklenitev mirovne pogodbe z Avstrijo, kakor tudi ureditev vprašanja Trsta z neposrednim sporazumom med Jugoslavijo in Italijo. To pa v drugih besedah pomeni podaljšanje okupacije Avstrije, preprečitev normalizacije razmer v tem delu Evrope, podaljšanje negotovosti in ustvaritev ugodnih tal za nadaljevanje hladne vojne.

Vojaška okupacija Avstrije ni samo na škodo Avstrije, marveč vznemirja vse to področje Evrope, ker omogoča velesilam, da imajo svoje čete tudi v državah, s katerimi so bile mirovne pogodbe že zdavnaj uveljavljene. Na drugi strani pa vpliva okupacija seveda tudi na notranje razmere v Avstriji. Tako je nezadovoljiva bilanca denacifikacije v Avstriji, kakršno so dokazale tudi lanske parlamentarne volitve, predvsem sad breznačelne politike velesil, ki hrabri naciste v Avstriji in jih uporablja kot adute v svoji igri.

Po naši zemlji

Korte. — (Žegnanje) Marsikdo se bo začudil, češ, ali imajo dro tudi Korčani svoje žegnanje — in tisti „marsikdo“ se močno moji v svojih dvomih. Cerkvica vrh gore, cerkvica bela... katero so si Korčani sami postavili, jo sami negujejo in okoli katere so pokopani predniki sedanjih Korčanov in njih duševni pastirji, nam to očitno dokazuje. Sveta Marjeta nosi prvo žegnanje, vršilo pa se je nedeljo prej, ker imajo z Obirčani in Selanji zgovorjeno, da si obiske vračajo: najprej je žegnanje na Obirskem, nedeljo navrh v Selah in nato v Korčah.

Bilo je tako zelo lepo jutro, nebo nad nami sveže in sinje modro, res kot da bi se bilo umilo. Korške peči so se blesketale v svitu jutranjega sonca. Pogled od cerkvice na drugo stran korita, kjer kaže svoj zadnji vrh Kožuta, in kot trdnjave z izvidniškimi stolpi oblikovani rob z Malovrčnikovim vrhom vzdolž Kort in Korških peči je bil zares ves prazničen. In pod njimi kmetije, ki vsaka zase predstavlja pravcato vas, — vse praznično.

V ta planinski raj se ta dan za teče lepo število ljubiteljev narave: videl sem ljudi iz Železne Kaple in njene obširne okolice, iz Obirske, Sel, celo iz daljnega Št. Janža v Rožu in tudi drugih krajev. To je tudi dobro, ker Korčanov, ki po večini že imajo pri pranganju svoje funkcije bodisi kot pevci, ali nosači neba, svetilk in bander, bi za procesijo že nič več ne ostalo. Tako pa se je vila le še lepa procesija po Pristovškem travniku navzdol in navzgor. Sametravniški zvon, ki je izgubil svoje tovaršiške v drugi svetovni vojni, ji je pozvanjal in vodil, pevci so prepevali, vsi pa so čutili, da so prav blizu boga.

Temu resnejšemu delu sledi — kakor se mi zdi tudi drugod — veseli del dneva. Pri „Francinu“ je zapela Artačeva nova harmonika, Maksijev saksofon in Jakijev klarinet. Mladi in stari pari po naši stari navadi so se zavrteli in se vrteli, da jih je bilo veselje gledati. Lepo složno, ubrano, brez prepira in pretepa, s pesmijo deklet in fantov, godbo in prežernim smehom prepleten je potekel dan. Nobenemu pa ni bilo žal

dolge poti, tudi meni ne. Korčani so mi rekli, da imajo še dvojne žegnanje eno v avgustu o svetem Jerneju in v oktobru drvarska zahvalna nedelja, takozvana „holcerska nedelja“ ali „svečeraja“. Vsi ki ste ljubitelji planin in planinskega veselja na noge takrat, ne čakajte na omnibus ali traktor „ki v hipu na vrh te zavleče“ marveč na kolo ali peš skozi Korške peči! Našli boste tam polno dobre volje, petja in smeha, vina in mleka in za vsakega kar si želi.

Brdo na Zilji. Narodna nestrpnost in šovinistična strast pri gotovih ljudeh ne pozna nobenih meja in jo kažejo ob vsaki priložnosti. Ni dosti, da je pouk slovenščine na ljudskih šolah skrajno nezadostno uzakonjen, po večini pa slovenščini sovražno razpoložene učne moči niti teh malo slovenskih ur ne poučujejo s skrbjo in ljubeznijo, temveč jih več ali manj sabotirajo. Če se pa še najde učna moč, ki na dvojezičnih šolah poučuje vestno po zakonu, jo sovražijo in ni niti varna pred ogroženjem. Tako slišimo, da so na Brdu na Zilji učni moči, ki poučujejo po zakonu, narodni nestrpnosti pobili okna. Tudi ti pobalini so izšli iz šole, ki jih je vzgajala v narodnem sovraštvu ter so taki izgredi sadovi pogrešene šolske vzgoje.

Železna Kapla. Na pobudo in z nesebičnim prizadevanjem vzdržujejo v Železni Kapli bolnišnico, neka-ko pomožno bolnišnico. Ta socialna ustanova je v veliko korist Železne Kaple in okolice in v veliko zadovoljstvo vsega prebivalstva, ki s hvalevredno požrtvovalnostjo pripomaga k vzdrževanju bolnišnice. Oskrba, ki jo nudijo bolnikom in bolnišnici same sestre redovnice, je nadvse skrbna in vzorna in tudi domači gospod dekan ji nudi moralno in vsestransko pomoč. V bolnišnico prihajajo pomoči potrebni tudi iz daljne okolice, kakor iz pliberške in drugod ter je še posebno pomembna porodnišnica. Zaradi tega je interes na ohranitvi in razširitvi bolnišnice velik ter jo hočejo zasebniki tudi po svojih močeh vzdržati, kar pa počasi presega moči in sredstva. Opozoriti moramo, da oblasti nimajo nobenega razumevanja in interesa za to potrebno socialno ustanovo, da bi ji

posvetili pozornost in pomoč, kakor morda drugod v nemško govorečih krajih. To je spet znak zapostavljanja slovenskega ozemlja. Tudi občina, kakor druge oblasti, ne kažejo potrebnega zanimanja za to socialno stroko, ker drugače bi se občinski odbor gotovo zanimal za primerno hižo, ki bi služila temu namenu in bi bila za to priložnost, ko je prodajala Bleiberger Bergwerks Union hišo v Železni Kapli, tako imenovani Gregorhof. To bi bilo na mestu, če bi hoteli za slovensko ozemlje kaj storiti, toda žal, interesa in skrbi za potrebe tega ozemlja dozdaj še niso dokazali in ga po naših dosedanjih izkušnjah verjetno tudi v bodoče ne bodo.

Nepoznani junakinji

Dve ženski sta se neke v Celovcu razgovarjali: „Du, wo ist denn noch die Anni?“ „Die ist schon längst gestorben, vor zwei Jahren, sie war eine morder Partisanin, unsympathisch und hinterfetzig — sie war schon so lungenkrank und ist noch auf den Matzenberg mit Briefen und Meldungen zu den Partisanen gegangen.“ Nesimpatična je bila samo zato, ker je odklanjala „simpatičnega“ Hitlerja in hinavska zaradi tega, ker je sodelovala v osvobodilni borbi, ni pa ovajala poštenih antifašistov gestapovcem.

Pogumna Ančka, kdor koli si in kjer koli počivaš, lep in časten ti spomin!

Razpis

Slovenske prosvetne zveze

Celovec, Gasometerg. 10

Mladinci in mladinke, ki želijo obiskati srednje šole ali univerzo v Sloveniji, naj to javijo najkasneje do **30. julija t. l.** na naslov: Slovenska prosvetna zveza, Celovec, Gasometergasse 10. Za prijavo je treba oddati lastnoročno napisano prošnjo z življenjepisom in opisom premoženjskega stanja staršev. Priloženo naj bo tudi zadnje šolsko spričevalo in, v kolikor jih že imajo, tudi potni list. Kdor pa tega še nima, naj takoj zaprosi zanj na pristojnem okrajnem glavarstvu.

109

Vsa množica je obrnila oči v par, ki je sedel v zadnjem avtomobilu. Organizatorjem je bilo tajno sporočeno, da bo najvažnejša oseba pri komisiji zastopnik Italije, neki debel gospod, na katerega je predvsem treba pritiskati. In ta gospod je bil res izredno debel; trije hlebi podbradne masti so mu silili na prsi. Zato je množica takoj obstopila ta voz.

Pipan in Abšnar sta na čelu najboljših vnetih sodelavcev pristopila k avtomobilu, da izročita gospodu spomenico. Ko je Pipan pravkar hotel to s kratkim nagovorom storiti, je rekel Strojanelec Zabernikov Tevže na glas:

„Mojduš! Ta ima pa hujše žvarec kot Javornikov bik.“

Pipanj in radovedneži so se spuščali v nesramen in izzivajoč krohot, ki je za trenutek oglušil vse ostalo. Mnogim udeležnikom demonstracije

je bilo tako smešno, da so se kljub svečanemu trenutku komaj vzdržali glasnega krohotu, ali pa so očitno kihali. Le tisti, ki so stali tik ob vozu, so bili resni.

Ko so zastopniki množice izročali spomenico brezbriznemu debelemu gospodu, ki morda še Italijan ni bil, so na drugi strani ženske izročale naližpani ženski ogromen pušlec iz cvetlice v koroških deželnih barvah. Izročala ga je v koroško obleko oblečena Rožejeva Hanika.

Niti Hanika niti vsa ostala množica ni slutila, da je ta lepa, vsa z dragulji ovežena ženska priležnica nekega priležnika mednarodne razmejilvene komisije, ki je prišla v Celovec iz Nice in si je na vozu le dolgočas preganjala...

Medtem se je prvi avtomobil pomaknil dalje, takoj za njim tudi drugi in še preden so zastopniki spregovorili, je pognal tudi šofer zadnjega

voza in brezobzirno rinil skozi množico. Najbližnji so odskočili, Pipan pa je spustil spomenico debeluharju na noge — in že so se vsi trije avtomobili spustili v dir. Množica je presenečena strmela za kolono, iz katere je mahal ogromen Hanikin pušlec v metresinem krilu... Nekaterim je šlo na jok in so otrpli obstali na mestu, drugi so vpili za vozovi:

„Hoch ungeteiltes Kärnten! Mi hočemo plebiscit!“

Vse pa so prepili pijani Strojanci, ki so se medtem zvalili z brega na cesto:

„Živijo Koroška! Živijo Javornikov bik!“

„Svinje pijane, vse ste pokvarili!“ so kleli Pipan in drugi aranžerji, nekatere ženske pa so užaljane pljuvale po tleh.

„Takšna sramota!... Kdo jih je privlekel sem...?“

Strojanci se za vse te izbruhe niso zmenili, temveč so z objestnimi očmi gledali za kolono; eden pa se je zadel:

„Arduš, bi leteli!...!“

Nato so se kričeč: „Živijo Jugoslavija! Živijo nedeljiva Koroška!“ odmajali nazaj proti trgu.

Vse je bilo mnenja, da so Strojanci zakrivili ta neuspeh; o njegovih posledicah se je kmalu izvedelo povsod v obliki vesti, da Mežiška dolina ne bo vključena v plebiscitno ozemlje Koroške, temveč da je že končnoveljavno jugoslovanska. Ven-

dar neuspeha niso zakrivili Strojanci, pač pa angleški magnati, lastniki svetovnega svinčenega trasta, ki je odločil, da mora Mežiška dolina brez plebiscita pripasti Jugoslaviji, da mu bodo njeni bogati in razviti svinčeni rudniki izhodišče za organiziranje, prilagajanje in monopoliziranje vse svinčene industrije s to rudo neizmerno bogate Jugoslavije...

Velika kresnica

Prihodnja zima je za Jazbino potekla v brezdelju in v skrbi polnem čakanju. Zimskega zaslužka ni bilo, ker je lansko leto sekira po revirjih skoraj počivala. Zategadelj je tudi žaga v Mušeniku skoraj vso zimo stala. Obratovodstvo je polovico delavstva poslalo na začasn dopust, med njimi sta bila prvi gaterist Kotalo in zaupnik Pasterk.

Stari Kotalo je nahujskal svojega sina Franceta, ki je služil pri orožnikih v plebiscitnem ozemlju, da je prišel domov in šel razgrajati na občino.

„Ali smo to zaslužili?“ je vpil nad gerentom Požegom. „Ali smo to zaslužili, ko smo pristopili k narodni straži, ko smo se borili na Koroškem? Zato naj naši starši doma od gladi skapavajo! To je Dudaž nalašč napravil — nalašč je odpustil mojega očeta in Pasterka, ki je na žagi spravil organizacijo na noge!“

(Dalje)

Na krčevini bodo zorele breskve

Reportaža iz sadjarske obdelovalne zadruga Osojnik pri Ptujju iz leta 1949

Na Zagrebškem velesejmu lanske jeseni je v kmetijskem paviljonu med drugimi razstavljal svoje pridelke tudi po vsej Sloveniji znana sadjarska obdelovalna zadruga Osojnik pri Ptujju. Prekrasni plodovi breskev z njenih novih pritličnih plantaž so vzbujali splošno zanimanje. Ko sem jih občudovala, sem si zaželela, da bi videla tudi kraj, kjer zorijo ti zlahtni sadovi in si ogledala obširne nasade breskev.

Kmalu se mi je ponudila prilžnost in odpeljala sem se v Ptuj.

Širna ravnina Ptujškega polja prehaja severno od mesta Ptujja že v valovit gričavnat svet. Gozdnato hribovje, ki strmo pada do struge reke Drave, se nadaljuje v vinorodne Slovenske gorice. V ozke doline, ki

se vijugasto vijejo, je že zavejala jesen, po obronkih bližnjih gričev maje jesenski veter rdečkaste krošnje sadnega drevja...

Po komaj polurni hoji iz mesta Ptujja že s ceste opazim zadrugo poslopje, nad njim pa krasen nasad breskev, ki se na visečem hribu izgublja v sencah obrobni gozdov. Enakega nasada ne najdeš v vsej Sloveniji.

Na hribu med nasadi opravljajo dekleta in brigadirji zadnja jesenska dela. Pristopim k starejšemu brigadirju in ga prosim naj mi pove podrobno, kako je nastala njihova zadruga.

„Zakaj pa ne,“ odgovori možakar, ki je bil takoj pripravljen na kramljanje.

Leta 1946 so osnovali svojo zadrugo

„Veste, to je bilo pa tako... Naša zadruga je nastala leta 1946. Ima zemljo dveh bivših večjih posestev, Štuke in Orešja, katerih lastnika sta bila Nemca Glatz in Hintze, ki sta grdo izkoriščala slovenskega človeka. Seveda si osvoboditve nista upala pričakati, temveč sta jo pobrisala s svojimi ljudmi na sever. Po agrarni reformi sta bila kajpak razlašena. Zemlja pa je bila podeljena tistim, ki so prej delali na posestvu kot viničarji, hlapci in dekletje, najemniki in poljski delavci. Vsi ti so se odločili, da osnujejo zadrugo. Priključili so se jim tudi poljedelski delavci s Primorske, ki jim je v času narodno osvobodilne borbe okupator požgal stanovanja in so ostali brez vsega. Sedaj ima zadruga 130 ha zemlje, na njej živi in jo obdeluje 36 družin s 131

člani. Razdeljeni smo na tri brigade: sadjarsko-plantažno in poljedelsko, ki delata v Štukah, tretja pa je mešana brigada in dela na posestvu v Orešju.

Lepo sem se mu zahvalila in ga še povprašala za predsednika zadruga, tovariša Vesela.

„Njega pa dobite v zadrugi pisarni, kjer pripravlja s tajnikom in vodji brigad že načrt za spomladanska dela.“

In res, pravkar so končali posvetovanje. Pozdravim jih in povem namen svojega obiska. Predsednik zadruga, ki je znan kmetijski strokovnjak, je bil takoj pripravljen, da mi pokaže breskvine nasade.

Kmalu sem gledala pred seboj nepregledne vrste pritličnih breskvinih drevesc. Predsednik je začel pripovedovati:

Potrebno je bilo mnogo truda in znoja...

„Da, da, mnogo truda in znoja je bilo potrebno, da smo ustanovili to, kar danes vidite, saj je pred tremi leti na tem mestu bil še gozd. Zadrugniki so izkrčili nad 14 ha posekanega gozda, z buldožerjem izravnavali panje in korenine, zemljo pa izravnavali in zrigolali. Tam, ob desni steni graščine Štuke, so tudi zasuli ribnik in izsušili vse mlakuže. Dolgo je trajalo, da se je iz krčevine pokazala orna zemlja.“

Sedaj so v ravnini njive, na pobočju gričev sadonosniki, na najbolj strmih pobočjih vinogradi, na severnem pobočju pa gozd. Na podnožju pobočja bomo spomladi gradili zadrugne hišice, nov hlev za sto glav živine in še druga gospodarska poslopja. Vsa možvirja v ravnini smo izsušili, gozd na južnem pobočju pa iztrebili.“

„Zakaj ste se odločili prav za breskvine nasade?“ me je zanimalo.

„Gojili bomo tudi jablane in hruške, toda predvsem breskve, ker se

z njimi najprej pride do plodu in seveda tudi do dohodkov. Ker so breskve med prvimi sadeži, ki dozori v letu, jih bomo zlahka razprodali sveže. Mnogo bo k temu pripomogla tudi bližina mesta Ptujja, ker ne bo težav s prevozom. Zdaj imamo nasajenih že 16 ha breskev, po petletnem planu pa jih bomo imeli 30 ha in 3 ha hrušk. Prihodnje leto bodo prvič obrodile v večjih količinah in računamo, da jih bomo pridelali kakih pet vagonov.“

Tovariš predsednik mi je pokazal tudi zadrugo drevesnico. Sadike ne vzgajajo samo zase, ampak jih tudi oddajajo. Že letos imajo veliko naročil, da ne bodo mogli vsem ustreči. Za plansko razdelitev so oddali letos že 4000 dvoletnih breskev.

Vračava se s pobočja breskvinih nasadov in v dolini se mi oko ustavi na velikih blokkih njivskih površin. Tovariš predsednik je opazil moje vprašujoče oči in mi že pojasnjeval:

Začeli so brez strojev, brez živine...

„Te velike površine njiv smo napravili iz majhnih razdrobljenih njiv. Sedaj imamo šest velikih njiv. Tudi tu je opravljeno ogromno delo, če vam povem, da smo morali začeti brez strojev, brez živine, brez gnoja in brez semenja. Njive, ki so jih prejšnji lastniki oddajali v najem kot posamezne parcele, so dajale slab in neenak pridelok. S pravnimi agrotehničnimi merami, kakor pravimo danes temu, smo dosegli že marsikaj izboljšali.“

Zaradi prehoda na nov način kmetovanja prvo leto seveda ni bilo uspehov. Donos pšenice je bil komaj 600 kg na hektar, letos pa že 2600 kg, kar je najvišji donos v

Ptujskem okraju. Krompir smo sadili na plantažah tudi med breskve in smo prvo leto dosegli 80 q na hektar, letos pa že 200 q. Pri krmu smo lani dosegli 40 q na hektar, letos pa že 60 q.“

„Za tako velike površine njiv in posebno še v vaši borbi za čim višji pridelok na hektar boste pač potrebovali ogromne količine gnoja. Kako pa si ga boste preskrbeli?“ me zanima dalje.

„Prav zaradi tega bo živinoreja pri nas druga važna kmetijska panoga. Zato bomo tudi razvijali travništvo. Sedaj ima zadruga 88 glav goveje živine in 9 konj; ena glava pride na 0,92 ha, torej smo že nad

najboljšim slovenskim povprečjem, ki je bilo ena glava na en hektar zemlje.“

Čas mojega odhoda se je hitro bližal, rada pa bi še mnogo izvedela o pridnih Osojnčanih. Tovariš Vesel mi je razkazal tudi živino, ki je nastanjena v treh hlevih, ki so jih preuredili iz starih stavb. Spomladi bo-

Tudi kulturno delo je na visoki ravni

Moja slika Osojnika ne bi bila popolna, če si ne bi ogledala tudi zadrugne stavbe. Videla sem veliko, urejeno knjižnico, izvedela, da imajo svoj pevski zbor in da večkrat igrajo tudi kako igro. V kratkem si bodo uredili tudi veliko dvorano za prireditve.

Zelo sem se začudila, ko me je tovariš predsednik peljal v zadrugi magacin, kjer si člani nabavljajo svoje potrebščine. Videla sem, da so vsi zadrugniki dobro oblečeni in obuti.

Ker me je zanimalo tudi delo mladine v zadrugi, sem povprašala tudi za tem.

„Mladinski aktiv v zadrugi se lepo razvija. Mladina obdeluje svojo njivo, obvezala pa se je tudi, da bo skrbno čuvala poljedelsko orodje. Naša zadruga še posebno skrbi za vzgojo mladih strokovnjakov. Štiri

do gradili velik moderen hlev za sto glav živine in moderen svinjak za 30 plemenskih svinj. Pujske oddajajo predvsem lastnim zadrugnikom, kolikor pa jih ostane, tudi drugim zadrugam.“

Vse poljske pridelke, ki jih zadrugniki sami ne potrebujejo, ponudi zadruga državi, ki jih odkupi po zelo ugodnih cenah. Z državnim podjetjem „Sadje in zelenjava“ imajo pogodbo za oddajo sadja in zelenjave. Letos jim bodo prodali 20 vagonov zelja. Oddajo tudi vse mleko, ki ga doma ne potrebujejo. Vsak zadrugnik dobi pol litra dneвно, dojenčki pa po en liter.

mladince smo poslali v nižje in srednje kmetijske šole. To bodo naši bodoči tehniki in kvalificirani delavci“, mi je odgovoril tovariš Vesel.

Videla sem toliko lepega in slišala marsikaj zanimivega, da mi je čas kar prehitro potekal. Pristrčno sem se zahvalila prijaznemu predsedniku in pravkar hotela oditi, ko vstopijo v sobo trije zadrugniki in mlada zadrugnica Anica. Prišli so se posloviti od predsednika, ker odpotujejo za dva tedna na dopust k morju, zadrugnica Anica pa se je prijavila v tečaj za negovalke in varuhinje otrok v kmetijskih obdelovalnih zadrugah, ker čuti posebno veselje do tega poklica. Povabili so me, naj prisedem k njim na voz, kar sem z veseljem sprejela. Še zadnji pogled Osojniku in breskvinih plantažam in odpeljali smo se. Ker smo imeli skupno pot, smo vstopili v isti vagon.

V zadrugi je bil prvič v življenju popolnoma zadovoljen

Moji sopotniki so bili prav zanimivi ljudje. Beseda je dala besedo in razvil se je kar živahen pomenek. Obrazi so jim sijali od zadovoljstva, ko so pripovedovali, da bodo preživele dopust na morju, saj te možnosti doslej niso nikdar imeli. Spomnila sem se na odredbo, ki določa tudi za kmetijske delavce, prav tako kot za industrijske, pravico do plačanega letnega dopusta.

Zanimalo me je tudi, kakšen je njihov zaslužek v zadrugi. Zadrugnik, ki so ga klicali za Florijana, je povedal, da se je v stari Jugoslaviji 16 let potikal okrog z ženo kot poljski delavec, viničar in najemnik. Sedaj pa je v zadrugi prvič v življenju zadovoljen. Lansko leto je imel 294 delovnih dni, pa tudi žena jih je imela precej. Ker je znašal zaslužek za deloven dan 106 dinarjev, sta zaslužila kar lepo vsoto. Poleg tega pa imata še svojo kravo in prašiča.

Najstarejši med njimi, skoraj šestdesetletni Franc Eržen po imenu, pa mi je pripovedoval naslednje:

„Vsa moja vas je bila med vojno požgana, zato sva se z ženo odločila, da vstopiva v zadrugo. Imam enajst otrok, od katerih so trije že zaposleni v raznih krajih Slovenije, dva pa je naša zadruga poslala letos v kmetijsko šolo v Svečini. V zadrugi oskrbujem 37 glav živine, žena molze ter kaj malega pomaga. Izmed vseh zadrugnikov sem imel največ delovnih dni, 540, žena jih je imela 314, sinova pa vsak po 230. Naša družina je lansko leto zaslužila 140 tisoč dinarjev. Tudi prehrana v zadrugi je dobra. Leta 1947. in 1948. smo še prejemali živež na živilske nakaznice, sedaj pa že živimo od svojega pridelka. Vsaka družina si je vzredila 1 do 3 prašiče, tako da smo z maščobami preskrbljeni. Pa tudi žito smo prejeli po vložnem delu. Jaz n. pr. sem dobil za vsakega dela zmožnega družinskega člana 280 kg žita, za vsakega otroka pa po 120 kg, kar nam popolnoma zadostuje.“

Zadrugnica Anica pa je povedala, da bodo v zadrugi spomladi ustanovili jasli za dojenčke in otroško igri-

šče za večje otroke. Odločila se je, da bo ona varuhinja otrok v zadrugi, da pa mora zato predhodno v tečaj, da se strokovno usposobi. Tako se bodo zadrugnice lahko veliko bolj posvetile gospodarskemu razvoju zadruga in z zaupanjem prepustile nego in vzgojo otrok otroškim negovalkam.

V prijetnem kramljanju nam je čas hitro potekal. V Ljubljani smo izstopili, se poslovili, še prej pa so me prijetni zadrugniki povabili, naj pridem prihodnje leto k obiranju breskev.

Obisk v Osojniški zadrugi je pustil v meni močan vtis revolucionarne preobrazbe kmetijstva iz razdrobljenega načina obdelovanja zemlje v moderen kmetijski veleobrat.

Osojniskim zadrugnikom pa dajejo že današnji vidni uspehi zanos pri njihovem nadaljnjem delu, utrjujejo njihovo enotnost in jim narakujejo, da z novimi delovnimi zmagami prispevajo h graditvi socializma na vasi.

Tudi v Jugoslaviji bodo kemično lupili sadje in zelenjavo

Strokovnjaki so iznašli kaj preprost način: Sadje ali zelenjava se namaka določen čas v raztopini sode v vodi, nato pa jo je treba izpirati z vodnimi curki, 10 litrov raztopine lahko olupi 100 kg površnine, rabljena raztopina pa se lahko porabi za kuhanje mila. Kemično lupljenje sadja in zelenjave ima to prednost, da je veliko hitrejše, hkrati pa pušča polovico manj odpadkov. Nov način lupljenja bodo v kratkem pričeli uvajati po večjih menzah in restavracijah.

Izdajatelj, lastnik in založnik lista: Dr. Franc Petek, Velikovec. Uredništvo in uprava: Celovec, Gasometergasse 10, telefon 1624/4. Za vsebino odgovarja: France Košutnik. Tisk: Robitschek & Co., Wien VIII., Hernalsergürtel 20. — Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Klagenfurt 2, Postschloßbach 17.